

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ голови правління ВГО "Асоціація
працівників дошкільної освіти"
від 30.11.2023 № 40 - о

Програма підвищення кваліфікації «Наступність дошкільної та початкової освіти: сучасний вимір»

Загальні положення програми підвищення кваліфікації «**Наступність дошкільної та початкової освіти: сучасний вимір**» (далі – Програма) розроблено відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти.

Розробники програми: Гавриш Наталія Василівна, доктор педагогічних наук, професор, Косенчук Ольга Геннадіївна кандидат педагогічних наук, доцент, начальник відділу дошкільної та початкової освіти державної установи «Український інститут розвитку освіти».

Обсяг програми підвищення кваліфікації - 15 годин/ 0,5 кредиту ЄКТС.

Метою Програми є формування знань про сутність наступності і перспективності між дошкільною та початковою освітою, її роль, складники, завдання, форми реалізації; знань про позитивні практики, ефективні технології забезпечення готовності дошкільників до навчання у школі .

Реалізація визначеної мети спрямована на розв'язання таких **завдань**:

- уточнити і збагатити знання про понятійний апарат проблеми наступності;
- поглибити знання щодо розуміння сутності і невідривності процесів наступності і перспективності, їх складники та шляхи реалізації у контексті завдань НУШ;
- поширити знання про позитивні практики і ефективні технології формування у дошкільників готовності до навчання у школі;
- сформувати готовність до планування роботи з реалізації принципу наступності між дошкільною та початковою освітою;
- вправляти в умінні аналізувати й оцінювати ефективність заходів реалізації педагогами принципу наступності.

Напрями навчання

Навчання педагогічних працівників буде здійснюватися за такими напрямками: поглиблення методичних знань про способи планування й організації роботи з реалізації принципу наступності між дошкільною та початковою освітою; оволодіння практичними навичками планування й організації роботи із забезпечення наступності між дошкільною і початковою ланками освіти, з підготовки дітей до навчання у школі; удосконалення загальних та професійних компетентностей.

Загальні компетентності спрямовані на формування умінь, що мають бути притаманні педагогічним працівникам, зокрема це такі уміння, як:

- вчитися й бути готовим до отримання нового досвіду;
- брати на себе відповідальність й приймати обґрунтовані рішення;
- діяти об'єктивно, відповідно до запропонованих алгоритмів та інструкцій, використовуючи водночас творчий підхід до реалізації намічених завдань.

Професійні компетентності: комунікаційна, мовленнєва, цифрова, психологічна, емоційно-етична, інклюзивна, прогностична, організаційна, рефлексивна, компетентність педагогічного партнерства, здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати навчання за Програмою:

- знання про невід'ємність і взаємопов'язаність процесів наступності і перспективності, розуміння сутності принципу наступності, його ролі в успішній адаптації дошкільнят до навчання у школі в контексті вимог НУШ;
- розуміння, що виявляється в умінні пояснити сутність ключових понять: наступність і перспективність, готовність до навчання у школі, складники готовності, дошкільна зрілість;

- виявлення готовності здійснювати планування освітнього процесу на основі методичного конструктору згідно з методичними рекомендаціями;
- прояв творчого підходу до планування й організації роботи із забезпечення наступності між закладом дошкільної освіти і початковою школою;
- виявлення готовності здійснювати реалізацію принципу наступності, формування готовності дітей до навчання у школі на основі використання ефективних технологій і досвіду позитивних практик.

Навчання педагогів щодо використання методичного конструктору як інструменту планування й організації проектної моделі освітнього процесу в ЗДО забезпечується за дистанційною, мережевою *формами навчання* шляхом проведення інтерактивних лекцій, онлайн-практикумів, практичних занять у формі майстер-класів.

Зміст Програми складається з чотирьох взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання слухачі складають підсумковий тест.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС), з них: 4 год. – лекцій; 6 год. – практичні заняття; 4 год. – самостійна робота слухачів (розроблення практичного кейсу), 1 год. – підсумкові заходи.

Тема 1. Наступність і перспективність – двоєдиний процес взаємозв'язку дошкільної і початкової освіти

Термінологічний аналіз ключових понять. Наступність – спільний закон розвитку суспільства. Позитивні тенденції у забезпеченні наступності між дошкільною та початковою освітою в контексті завдань НУШ. Проблема наступності та неперервності в навчанні як передумова забезпечення якості освіти завжди стояла перед закладом освіти. Державний стандарт дошкільної освіти (2021) про наступність і перспективність. Характеристика основних компонентів готовності дітей дошкільного віку до навчання у школі.

Тема 2. Нормативно-правове та методичне забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою у контексті вимог НУШ

Національна доктрина розвитку освіти в Україні як один із пріоритетних напрямів розвитку освіти визначає забезпечення наступності й безперервності освіти. Закріплення та розвиток позитивних надбань дошкільного дитинства – основна мета і смисл наступності. Державні стандарти дошкільної та початкової освіти.

Тема 3. Забезпечення єдності і взаємодії, наскрізної узгодженості мети, змісту, методів, форм організації освітнього процесу ЗДО і початкової школи

Мета і цілі дошкільної та початкової освіти. Координація змісту дошкільної та початкової освіти для визначення пріоритетних напрямів діяльності кожної з цих ланок та усунення диспропорції між провідними змістовими лініями дошкільної освіти. Педагогіка партнерства – шлях до гуманізації освітнього процесу, розуміння дітей, забезпечення якості ОП. Портрет випускника ЗДО. Портрет учня ПШ. Форми здійснення наступності між дошкільною та початковою освітою: взаємодія з батьками. Взаємодія педагогів. Створення осередків навчально-пізнавальної діяльності в ЗДО.

Тема 4. Діяльнісний підхід – дієвий спосіб забезпечення наступності і перспективності дошкільної та початкової освіти.

Підготовка до школи старших дошкільників як процес цілеспрямованого становлення особистості в сім'ї, дошкільному закладі і школі як об'єднаних взаємодією самостійних складових. Розмаїття різних видів дитячої активності творчого характеру, насичення освітнього простору практико-орієнтованими ситуаціями, наближеними до реального життя дітей – обов'язкова характеристика освітнього процесу дошкільному закладі і початковій школі. Ефективні практики формування соціально-комунікативної компетентності дітей старшого дошкільного віку – позитивний досвід забезпечення наступності і перспективності між дошкільною та початковою освітою.

Практичний кейс для самостійного опрацювання

Виконання завдань, що спрямовані на вивчення сутності алгоритму планування і забезпечення реалізації принципу наступності між дошкільною та початковою школою в умовах ЗДО, позитивних практик забезпечення готовності дітей дошкільного віку до навчання у школі в умовах ЗДО та родинного виховання. Практичний кейс реалізується у два етапи:

1. Аналіз реалізації принципу наступності між дошкільною та початковою школою на (на основі реальних методичних розробок);
2. Вправління у складанні плану роботи із забезпечення мотиваційної готовності дітей до навчання у школі.

Зміст програми

Назва тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Підсумковий тест	Усього
Тема 1. Наступність і перспективність – двоєдиний процес взаємозв'язку дошкільної і початкової освіти	2	–		–	2
Тема 2. Нормативно-правове та методичне забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою у контексті вимог НУШ	2	2	–	–	4
Тема 3. Забезпечення єдності і взаємодії, наскрізної узгодженості мети, змісту, методів, форм організації освітнього процесу ЗДО і початкової школи	–	2	2	–	4
Тема 4. Діяльнісний підхід – дієвий спосіб забезпечення наступності і перспективності дошкільної та початкової освіти.	–	2	2	–	4
Підсумкові заходи	-	–	–	1	1
Усього	4	6	4	1	15